

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vitae Christi pars secunda - Cod. Aug. perg. 23

[Reichenau ?], [15. Jh.]

Capitulum LXXXVIII

[urn:nbn:de:bsz:31-41582](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-41582)

tandem oclusioz diffuse probata infort
 recolligit et occludit dicens Nec aut septa
 sunt ut et uos credatis quia ihu est xps
 filius dei uiu et ponit ulteriore finem ad
 quem ordinae ista conclusio subdens Et ue
 credentes uitam habeatis in nomine eius
 blimo vero tamq tabellio et notarius pub
 licus concludit q ipse est discipulus ille q
 testimonium perhibz de hns et scripsit hec
 et sem quia vñ est testimonium eius. Po
 qz odior suaz de familiaritate quia recu
 buerat in sinu eius in cena illius homis
 et idcirco multa secreta didicerat hnd p
 dita probantur et notarius ille autentic
 reddatur et sollempnis Ad hanc aut parte
 sacre scripture testimonialem et euangelicam
 ascendendum est per ascensum scalarum
 et celicum Sunt et euangelia scala fa
 tob qua eis imitur dñs et ibi reperitur
 ibiqz videntur angeli ascendentes et descen
 dentes quia diuina opa quibus uoluit nob
 e descendere et nos in celum erigere ibi per
 euangelistas q per uera quatuor cheru
 bin fm iero. differunt De quo ascensu scrip
 tum est in genesi q uidit iacob in sompnis
 scalam et calcumen eius tangens celum et
 angelos dei ascendentes et descendentes et
 dñm in scale in ipu **Oratio**

Domine ihu xpe qui nos p septuag
 et doctrina euangelicaz uocare
 dignatus es ad fidem catholicam ut creden
 tes uitam habeatis etiam nunc quidem in spe
 et in futuro in re et hoc in nomine tuo et per
 fidem nominis tui quia non est aliud nome
 sub celo datum hominibus in quo oporteat
 nos saluos fieri presta mudi mmeito et om
 inimo ut corde credam ad iustitiam et ore
 confitear ad salutem ac ope ostendam ad uite
 fructu et ualiditatem quatin te in fante ad
 etne beatitudinis gloria nunc mente accedam
 et tandem re ipa peruenire merear ihesu

munda saluator Amen **De Pentecoste**
 re vero pentecostes .i. quinquagesima a tene si decima
 ab ascensione domini nar
 rat domini ihesu xpi de p
 misso suo quod discipulis fecerat de spiritu
 sancto mittendo **P**atris q gratiam hoc hnt
 mittunt spm scm ut ad discipulos descen
 dat eosqz repleat et consolet roborat et i
 struat ac cumulum uirtutum et gaudior
 eis conferat **P**atris patus sps sanctus
 subito uenit et supra eos descendit **N**on
 aut fm bedam q dñs ihu eundem spm ve
 ritatis et a se mittendum esse predixit et
 eundem mox a patre procedere subiungit
 non quia idem sps alr a patre procedit q
 a filio mittatur si ideo filius cum a se mitti
 et a patre dicit procedere ut aliaz patris
 aliaz esse suaz personaz designet atqz in ea
 dem distinctione personaz unaz esse opa
 tior ac uoluntatem suam cum patris uo
 luntate et operatione denunciat **C**um enim
 eiusdem spiritus gratia datur hominibus
 mittit psto sps a patre mittit et a filio
 procedit a patre procedit et a filio quia
 et eius missio est ipa processio que ex pro
 pcedit et filio uenit et sua sponte q sicut
 coequalis est patri et filio sic eand habz
 uoluntate omnino cum patre et filio hec
 beda **P**entecostes interpretat quinquagesima
 et est grecum uocabulum sicut pa
 rascue et stenophagia uideri em ad impi
 grecis qui me eos sicut et cetera nates ouer
 sabane grecis credo uocabulis utebant
Est aut pentecostes equoam ad quinquagesima
 et eius sollempnitatem in dieb
 protelata **T**ria em erant festa diebus
 in durancia scz pascha pentecost et
 stenophagia **C**um q complent dies pen
 teco stes .i. quinquagesime a tene et metho
 arent dies pentecost .i. illius sollempn

septem diebus protelande erant parit in ce-
 nauulo montis syon ubi cena facta fuerat
 discipuli fecer centum. x. utriusq; seruis co-
 gregati in oracoe perseverantes et pmissioz
 sancti sps expectantes. Duo denarius ille a-
 plorū nūb iam erat decuplatus. Et hora di-
 ci tercia factū est repente de celo. i. de aere sonū
 quia fragor quidam insonuit tamq; adueni-
 tis sps. i. flatus uehementis ut tamq; sit nō
 similitudis ac si diceret uenit spiritus in simi-
 litudine uenti uehementis uel tamq; sps sancti
 uehementis ut tamq; sit expressum uerita-
 tis quia uere sps sanctus dicit uehementis quia
 uehens nos a mente. i. a memis affectibus
 alienas uel q̄ ue admens. i. etnas damp-
 natorū auferens. **Et** dicitur q̄ ad sonū et ad spi-
 ritū s̄m referri quod dictū est tamq; aduen-
 tū sps uehementis quia equiuocū est ad
 utriusq; uenit in sono ad tēdū rebelles et
 in flatu qui ab interiori procedit ad uiuifi-
 cāndū deuotoz affectus. **Et** repleuit sonus
 ille uel spiritus sanctus totā domū ubi e-
 rant sedentes. i. om̄s in domo sedentes imple-
 tes quod dictum fuerat eis a domino. **Dede-**
 te in ciuitate quo ad usq; induamini uirtu-
 te exaltatoz et enim dona non nisi i unum
 congregatis per consensum et ad superiora
 subleuatis per desiderū uenire potūnt
 et lingue diuise sunt uelud ignis. **Et** appa-
 ruere illis dissipate lingue tamq; ignis. i.
 radioli ignei in modum linguaz infideles
 capitibus singulorū. **Et** ait grece. Bene in
 igne spūs apparuit quia ab oī corde quod
 replet torpore in frigoris exait et in hoc in
 desiderio sue etincitatis accendit. **Unde** et **origē-**
Deus n̄r ignis osumens est q̄ dū in nobis
 sunt que osum digna sunt tū aut osumpta
 fuerint ita non est ignis osumens si illum-
 nans. **Unde** eadē **thoro.** Ignis duplicē n̄r
 habz qm̄ et lucet et urit sic et deus lucet
 iustis et peccatoz incendit. **In sup et in do-**

na spiritus sancti congrue demonstrant in
 igne. **Ops** em̄ sanctus instar ignis primo
 purgat per donum timoris. po liquefacit
 per donū pietatis. tertio decorat per donum
 sciē. q̄to consolidat per donū fortitudinis.
 q̄nto eleuat per donū o s̄m. sexto illuminat p
 donū intellectus. septimo dulcorat per donū
 sapientie. **om̄s** effectus ignis pati in ueste
 salamandre. secūdis in cera. tertius i metallis.
 q̄rtus in lacibus. q̄ntus in vaporibus. sexto
 in lucē. septimū in arborib. **Et** sic epleti
 sunt om̄s spū sancto et deinde ceperūt loqui
 uariis linguis s̄m impetum eiusd spū
 sancti et prout ip̄e sps sanctus dabat eis
 p̄nunciare et eloqui qui diuidens singulis
 prout uult et spirans ubi uult qm̄ uult
 p̄ci uult q̄nd uult et quibus uult radio-
 so lumine scientie om̄e eos ueritate edo-
 cuit et inextinguibili caritatis ardore ad oī
 dilior accendit et incombibili uirtutū
 in om̄i uirtute firmavit in oī uirtute.
 inspirans illis om̄ linguaz noticiā uo
 quod legitur in sapientia. **Spiritus** dñi
 repleuit orbem terrarū et hoc qd̄ otinet
 om̄na s̄z homo ouerentia habens cum
 om̄i creatura et p̄pter quem facta ē oīs
 creatura sc̄as habz uoas. i. linguarū
 ac si dicit. sps sanctus replens orbē terrarū
 dedit discipulis sc̄as linguaz ut linguis
 om̄i genai loquerentur. **Tunc** em̄ etia
 in una gente erat aiq; loquentē linguis
 om̄i significabat q̄ oīa cretendo p oī
 gentes linguis om̄i locutura erat quia
 nam etia linguis om̄i habz s̄z q̄ in oīs
 lingue loquebant om̄es lingue creditu-
 re ostendebant. **Ip̄a** aut sp̄s creature
 quia spūs sanctus uisibilis descendit ad
 quem usum tūe in aplos descendit exp̄s-
 sit ut s̄z oī uerbum intellc̄m lucem et
 affm̄ ardorem et torē uobis m̄mstra-
 ret lingua enim uerba explicat ignis

vero illuminat calefacit et testat roborat. **S** ad alium usum se ad relaxandum peccata datus fuit quoniam post venem suam dominus discipulis apostolis insufflauit et dixit Accipite spiritum sanctum quorum remiseritis peccata remittentur eis et quorum retinueritis retenta erunt.

Cubi nondum quod spiritus sanctus bis insuffusus est super christum et bis super discipulos. **S**uper christum quidem et in specie columbe in baptismo et in specie nubis in transfiguratione quia gratia christi que datur per spiritum sanctum diuina erat ad nos per apparitionem gratie in sacramentis et sic descendit in specie columbe que est animal fecundum et per doctrinam et sic descendit in nube lucida unde et ibi ostendit doctor christum inquit audite. **S**uper apostolos autem primo descendit in flatu ad significandam apparitionem gratie in sacramentis cuius christi minister erant unde dicitur. **R**ecum remiseritis peccata remittentur eis. **S**ecundo in linguis igneis ad significandam apparitionem gratie per doctrinam unde postquam repleti sunt omnes spiritu sancto statim ceperunt loqui variis linguis.

Bis quod spiritus sanctus scriptum legitur apostolos manifeste datione spiritum sanctum accepisse. primum domino assistente in terra per insufflationem postmodum presidente in celo in variis linguis per ignem quia caritas que in cordibus per spiritum sanctum diffunditur duobus preceptis scilicet dilectione dei et proximi impletur in terra datur spiritus ut diligat proximum et celo datur spiritus ut diligat deum. **E**t sicut una est caritas et duo precepta ita unus spiritus et duo datur.

Et quia per dilectionem proximi perveniunt ad dilectionem dei recte primum datur spiritus in terra et postmodum in celo. **D**icit enim ait iohannes qui non diligit fratrem suum que vidit deum que non vidit quomodo potest diligere. **A**nsup datur est etiam apostolis spiritus sanctus ante passionem ad purgandum quoniam fuerunt baptizati et ad faciendum miracula quoniam ad predicandum sunt missi et dictum est. **E**rgo sanate de-

mones civitate mortuos suscitare unde dicitur. **E**go quidem audacter pronuncio apostolos eo tempore quo crederunt domino semper spiritum sanctum habuisse nec absque gratia spiritus sancti facere potuisse si eum pro modulo atque mensura recepissent. **P**rimo autem die pentecostes eius acceperunt gratiam sancti spiritus quia peccata dimittent et baptizarent ac spiritum adoptionis credentibus tradidit. **D**ie vero pentecostes eius amplius in pronuntium est videlicet quod virtutem ex alto reciperent quia et evangelium christi cunctis gentibus predicarent unde et leo inquit non igitur ambigam quod cum in die pentecostes implevit discipulos domino spiritus sanctus non fuit huiusmodi inchoatio muneris sed adiectio largitatis. **N**am et patriarche et prophete et sacerdotes omnes qui prius tempore sancti sunt eiusdem spiritus sanctificatione vegetati et sine hac gratia nulla unquam instituta sunt sacramenta nulla que celebrata mysteria ut eadem semper fuit virtus carismatum quibus non eadem fuit mensura donorum hec leo.

Et sciendum quod spiritus sanctus datur seu mittitur invisibilis et inuisibilis invisibilis cum in aliquo signo visibili demonstratur.

Est autem in quatuor speciebus demonstratus. **P**rimo in specie columbe super christum baptizatum. **S**ecundo in specie nubis lucide super christum in transfiguratione. **T**ertio in specie flatus quoniam insufflauit et dedit spiritum sanctum ipso die pasche quarto in specie ignis et lingue in qua dupli specie apparuit. **H**odie terna die inuisibilis ante mitti cum ad sanctificandum creaturas in eternum castas illabitur unde dicitur. **S**piritus ubi volat spirat et vocem eius audis si nescis unde veniat aut quo vadat nec mirum. **Q**uia ut dicit ber. de verbo inuisibili per oculos non intravit quia non est coloratum si neque per aures quia non insonat neque per naves quia non acri misceat si menta neque per

neum est concupiscentia temporalium et inuicem
 metum caritatis est dimmissio cupiditatis
 Tertium signum est studiosa mandatorum
 obseruatio quia obseruatio mandatorum
 sine vera dilectione esse non potest et ponit de
 hoc exemplum augustinus. Prius est magister qui
 dicit diligo imperatorem sed odio legem suam
 Si ergo dicas te diligere deum mandata eius
 obserua. Quod ad perfectos aut sunt alia
 tria signa ex quibus coniecturatur spiritus sanctus
 eos repleuisse. Primum est diuine veritatis
 manifestatio. Cum enim sanctus sit spiritus veritatis
 aptus est sibi docere omne veritatem et ideo
 in quocumque fuit spiritus sanctus per aliquas eue-
 laciones diuinorum secretorum se pandit et ei tamquam
 amico secreta conat. Secundum signum est me-
 bilis timere nisi solum deum perfecta enim cari-
 tas foris imittit timorem. Nec enim nihil pe-
 nale habet timor aut penam habet. Unde apostolus
 dicit spiritus domini ibi libertas. Libertas autem non
 stat cum timore seculi. Tertium signum est desi-
 derium dissolutionis ut videlicet homo ex uehe-
 mentia diuini amoris cupiat dissolui et esse
 cum christo quia spiritus sanctus leuat mentem
 ad desiderium supernorum. Felix ergo anima que cupit
 dissolui et esse cum christo quoniam certissimum habet
 signum quod spiritus sanctus eam repleuit. Preter
 predicta autem signa sunt et alia tria per
 que quis potest omnino se spiritum sanctum habere ideo enim
 spiritus sanctus in triplici signo apparuit scilicet in
 specie nubis super christum transfiguratum in specie colum-
 be super christum baptizatum et in specie ignis super
 apostolorum collegium congregatum. Primum ergo signum
 est habundantia lacrimarum et ideo apparuit
 in specie nubis sicut enim adiuuente austeris
 nubes dissoluitur in pluuias sic adiuuente
 spiritu sancto mentes dissoluitur in lacrimas. Secundum
 signum est dimissio iuramentorum ideo apparuit
 in specie columbe que felle caret. Tertium
 signum est desiderium supernorum ideo apparuit in
 specie ignis sicut enim ignis semper sursum

tendit sic spiritus sanctus corda sursum ele-
 uare facit. **¶** Erant autem iudei viri eligi-
 osi in iherosolyma et in iudea habitantes et preter
 illos multi alii fere ex omni natione que
 sub celo est superuenientes quia multis cap-
 tivitatis iudei dispersi fuerant et modo or-
 dinante deo ad diem festum omnes conuenerant
 Iuditha ergo fragore et sono venti qui supra
 cenaculum in aere sonuerat in terram quod per totam
 ciuitatem audiri poterat conuenerunt omnes ad
 discipulos et mirati sunt quia audiebat unum
 quisque illos lingua sua loquentes. Alii autem
 iridebant eos dicentes quia nullo plenum
 essent et uehementer ebrii quia uehementior
 est ebrietas de musto quam de uino defecato et
 quibus hoc iridendo dicitur in unum erat quia
 non uno ueteri quod in nuptiis fuit si musto
 et uino spiritualis erant impleti de quo hatur
 alibi. Nemo mittet unum nouum in utres ue-
 tes. Tunc surrexit petrus cum eis ostendens
 eos non ebrios cum esset hora diei tertia et non
 dum esset tempus comedendi nec soleat iheru-
 arum ieiunium si potius spiritu sancto repletos et proba-
 ratum esse a uobis spiritus sancti aduentum super
 homines. **¶** Tunc ergo christus qui ascenderat de-
 dit dona id est spiritum sanctum hominibus quia omnia
 in uobis bona de sursum sunt quoniam ipse ascendit
 Tunc impleuit quod ante passiois promissit
 dicens. Si ego non abiero pacatus non re-
 met ad uos si autem abiero mittam eu ad uos
 Si autem carnalis adhaerentis capaces spiritus
 non eritis. **¶** Densus est. Non potestis plene
 capere spiritum quod dicitur spiritum in carnem sum uobiscum
 Unde ille qui rursus cepit spiritum ait. Et si nouerit
 spiritum in carnem christum si nunc iam non nouerit ubi
 attendant carnalibus desiderant et delectati-
 onibus dedit uerbum beati dicens. Si apostoli
 carnem adhuc dominice inuenies que sola
 sancta quia sancti sanctorum erat spiritu sancto
 repleti nequiverit donec tolleretur ab eis
 tu carnem tuam que sordida est et diuersam

omnia recordatio beneficiorum que hactenus
 recepit et cotidie recipit a domino ihu xpo
 cum gratiarum actione. **O**ctavi est nocte et
 die stare in oratione. Nonum est quod portet sup
 se crucem xpi que quatuor habet brachia
 quorum primum est mortificatio vicia secundum
 delictio omnium bonorum temporalium. tertium pre
 catio omnium affectuum carnalium amicos
 oculi sui ipsius contemptus et abhominatio et
 amicitia. **D**isapuli itaque spiritus sancti v
 tute docti et illuminati et adiuvi et confortati
 et roborati consolati et omnino gaudio re
 pleti cum pauca essent et simplices totum
 mundum occurrerunt et pro magna par
 te subiecerunt. partem quia uerbis uiginti
 partem per factas exemplis. partem miran
 dis prodigiis. per totum mundum etiam
 plantauerunt que et eiusdem spiritus facti vir
 tute purgata illuminata atque perfecta ama
 bilis facta est sponso eius quod pampis ut
 speciosa minus mira quod uarietate circum
 datur sathane uero et angelis eius tribulis
 ut astrologorum acies ordinata. **P**rofecti qui
 den sunt non tam passibus pedum quam pas
 sibus uirtutum secundum supradictum xpi mandatum
 non immediate post ascensum sed post spiritus
 sancti acceptum nec statim accepto spiritu sancto
 diuisi sunt per mundum sed perdurauerunt ad
 huc circuli in annis in iudea et deinde sollemp
 nis eorum diuisio facta est per orbem uniuersum
 cum catenis in iudea tamen predicassent sic
 quod profecti et diuisi predicauerunt intelligere
 dei credenda agenda et appetenda ubique per
 orbem uniuersum domino sine quo nihil fieri
 poterat cooperante. hoc est. uirtute operis in
 instante et firmo confirmante sequens signum
 ut in uirtute nominis ihu xpi imparerent or
 bus creaturis et morbis. Nam ut predicatois
 eorum doctrina credibilis fieret et firma adhi
 bita sunt signa et miracula. **S**ermo enim
 qui supra natus et uacans est non nisi signis

confirmari potest unde gregorius. **R**eceptum obedi
 tia sequitur. obediencia signa comitantur.
Dicit vero tunc confirmata est predicatio sig
 nis ita nunc quod si predicatores sermone officere
 oportet signis bone operationis unde theophrastus.
Facendum autem est et hoc quod nunc sermo per
 opera confirmat sicut in apostolis tunc opera
 confirmabat sermone sequens signis. fiat
 autem opere ut nunc sermone quos de uirtute di
 camus per opera confirmantur et actus ut tandem
 secundum perfecti te cooperante in omnibus uerbis
 et operibus quia te docet et sermone et opere
 gloria cum sis uirtus dei et sapientia in seculo
 secula hec theophrastus. **E**t tunc adimpleta est
 prophetia que ait. In omnem terram euius sonus
 eorum et in fines orbis terre uerba eorum. **D**em
 nauit quidem igneus ac fuliginis spiritus in apostolorum
 corda sermones et ut sapientis aduentor in
 tybias fidei in organo positas nouo flammam
 pleuit diuisus quod spiritualibus aurens in fistu
 lis apostolicis uirtus uerba diuine uirtutis spar
 sit omnes gentes delectabilem inuitauit ad se
 rum et eternitatis predicauit misterium. **E**rgo
 effectus et fructus non modicus ex hoc sub
 secutus. ostendit quod magna ueneratio sit di
 gna sollempnitatis hodierna unde gregorius.
Identitate fratres tamen post incarnationis uingte
 nna filii. qualis sit hodierna sollempnitatis
 de aduentu spiritus sancti. **D**icit enim illa
 itaque et hec est honorabilis in illa quippe
 deus in se permanens suscepit hominem in
 ista uero homines uerementem desuper suscepit
 deum in illa deus naturaliter factus est homo in
 ista homines facti sunt per adoptioem dei. **N**e
 scate quanta sit ista sollempnitatis habet in cor
 dis hospitio aduentum dei. **T**ergat homo for
 des prauis operibus qui deo parat domum mentis
 hec gregorius. **E**t nonnullum quod non statim post
 ascensum sed post decem dies misit spiritum sanctum
 primo ut apostoli ieiunant et orationibus se ap
 tos eius aduentum pararent. secundo quod in

sp̄m s̄m accipere qui decem p̄cepta exple-
rent. **A**nsit tūc l̄ die a r̄ne ut sicut po-
pulus iudeoz post liberatōem ab egypto l̄
die accepit legem timoris ita p̄ls fidelū
post liberatōem suam a mudo l̄ die accepit
legem amoris. **I**n milies etia. i. l̄ anno
recepit p̄ls iudeoz libertatem amissam
et paradisi hereditatem ita hac die recep-
it p̄ls xp̄ian̄ libertatem amissam et paradisi
hereditatem. **D**ies ḡ pentecost̄ erat apud iu-
deos celebris quia tūc descendit dñs supra
monte syna in flama ignis et cunctis au-
dientibus dedit legem eis ita l̄ die a pascha
sp̄s sanctus in monte syon sup̄ discipulos
in lingua ignis descendit et lege novaz
gracie sp̄ualis eoz mentibus impressit. **H**oc
mirum sollempnitatis non tm̄
carismatibus consecrata est ewangelicas
verum etia legalibus iam olim est p̄figu-
rata. **I**nscris at domno iubente p̄ om̄e
annos sacris obseruata. **L**iberatō
quia quippe de egyptiaca seruitute filii isrl̄
per immolacōem agni paschalis exierunt
in desertum ut uerent ad terraz xp̄ian̄
sionis. **P**eruenere q̄ ad monte syna et de-
scendens dñs in igne sup̄ monte l̄ die pa-
sche peracta legis decalogum eis dispo-
suit atq̄ i memoriaz date legis sciatut eo
die per annos singulos sacrificiū sibi de stu-
gibus eiusd̄ am̄ ad altare deserti. **Q**ue-
rit sit agni paschalis immolacō que e-
gyptiæ seruitutis absolutio. **T**unctis legen-
tibus licet quia videt pascha n̄m immo-
latus est xps et ip̄e uerus est agnus qui
abstulit p̄ccata mundi qui sui sanguine p̄-
cio nos a p̄ccatorz seruitute redemit. **S**is
r̄m̄ exemplo nobis sp̄em vite et p̄petue
libertatis ostendit. **Q**uinquagesimo ergo
die post octid̄ agni data est lex descen-
dente domno sup̄ montem in igne et l̄
eque die p̄ resurrectōis n̄i redemptoris

data est gratia sp̄itus sancti discipulis
in cenaculo constitutis. **E**t hic aut̄ altitu-
do cenaculi et ibi catuine montis sublimi-
tate p̄ceptorz et donoz indicat celestium
et quia nemo infirmis ad huc desideris in-
herens uel diuine obprobare mandatis ut
superis possit dignus existere. **D**oms h̄c
boda. **H**ic ḡ sancti sp̄itus missio fuit in
legis datione p̄figurata et festū pentecost̄
quod n̄o paḡe ab eccl̄a olim q̄ figuratū
p̄agebatur a synagoga. **Q**uinquagesima
en̄ die postq̄ iudei de egypto exierunt decē
p̄cepta in monte syna a dño receperunt
ita l̄ die postq̄ nos sum̄ ab inferno lib̄ati
recepere discipuli grat̄ sp̄s sancti. **I**stud e-
cia p̄figuratum fuit in sup̄abundancia
olei quod datum est paup̄ale uidue per
p̄ces helizei qui n̄ia motus sup̄ pauper-
culas impetrauit ei a domno olei habun-
dancia. **H**oc viduas istaz designat̄ sancta ec-
clesia que ablato sponso suo xpo videbat̄
tamq̄ uidua si dñs n̄ia motus dedit ei o-
lei habundancia hoc est sp̄s s̄i gratia et
linguaz intelligetia. **I**stud miraculum de
intelligetia linguaz q̄ per figura deus
p̄monstrauit in eo q̄ in edificacōe turris
babel diuersas linguas creauit. **T**unc en̄
vna lingua in diuersas mutauit modo
vnaq̄q̄ intelligetia. **O**m̄ illaz dedit.
Nec miraculū istud n̄c feciss̄ si diuersos
linguaz tūc n̄o p̄mississ̄. **E**t sicut tūc per
linguaz ofudit edificantes ita n̄o per lig-
uas ofudit iudeos qui mulcum ofusiss̄
q̄ tam grande miraculum audierunt.
In hac ḡ sollempnitate laudem̄ totis
viribus deum exultem̄ et letem̄ mea q̄
inde factū non modicum nos qui ad fidem
uenim̄ ofecuti sumus. **N**on solum autem
h̄ibus gaudium ex hac sollempnitate pro-
uenit s̄ et beate uirginis gaudium inde
cremetum accepit de qua ans̄. sic aut̄

Et et gaudiorum suorum magnitudo non nihil
in clementia accepit cum veniente supra
discipulos spiritu sancto mox ad predicandum illo-
rum fidem filii sui tanto hominum multitudine su-
scipit. Et namque excepto gaudio quod de sa-
lute gentis humani in ista querensione accipie-
bat intellexit filium suum non fuisse gratis
frustra mortui tunc tunc efficaciter videbat ope-
rari fidem mortis eius etiam in eis qui acto-
res illius exercebant. Bonus humani ad saltem
vocari videbat cuius rei gratia filium de se in
corporati et in cruce passum ante intel-
lexerat. Quia propter letitiam quod spes quia an-
teceperat iam in rem veram transibat. Gau-
debant et gaudent homines quia quod a-
miserunt concupiscunt per fenore recipiunt.
Corruerunt serui et surgunt fratres et filii. Hec
ant. Et quibus precipue et specialiter in sol-
lemnitatibus nichilominus tunc semper et mome-
tis omnibus deum laudare debent. Nam ut
dicit gregorius. mirum est quod homo semper deum
non laudat quod quasi creatura ad deum laudandum
nos iuvat. Ad hoc autem nobis valde est necessaria
spiritus sancti gratia unde beatus. Si quis torquet de
laude dei certissimum habet in se exprimeat quod non
habeat in se spiritum sanctum quia ubi spiritus sanctus
habitat laudem dei exorat. Inuocantes ergo
spiritum sanctum semper laudem deum. Ad hoc enim
facti sumus ut deum sine fine laudem. Sic super-
in caelis semper deum laudant et omnino ubi
semper sunt dies leticie et nunquam deest sol-
lemnitas et gratia actio et uox laudis.
Scriptum est enim. Beati qui habitant in
domo tua domine in secula seculorum laudabunt
te. Hoc magis veri monachi faciunt quod die
ac nocte deo psallunt unde Iero. Monachi
debent habere puritatem martirum si-
quidem et ipsi martires sunt. Quod enim
faciunt angeli in celis hoc monachi psal-
lentes die ac nocte faciunt in terris hoc Ie-
romus. Et hoc maxime afflicta nos celesti-

bus quibus adhuc in terris peregrinamus sumus
ber. Nichil uia proprie quibus certis spiritibus
celestibus habitaculis statum sicut alacritas lau-
dantium deum dicente spiritibus. Beati qui ha-
bitant in domo tua domine in secula seculorum
laudabunt te hec beatus. **C**festine igitur et
nos ingredi in illas requies ubi tanta sup-
habundat indefinente leticia et ad patrias
mentis totis conatibus suscipere. Mea in se-
culo quia pugnanti a domino. Qui enim non
peregrinat a corpore suo pugnans a domino.
Nullo autem melius est dissolui a corpore
et adhaerere deo. **A**dianus ergo huiusmodi miser et pu-
tridum corpus meum spargere et ei curam in deside-
rens non faciam quod hic nos decem carce-
ratos et pugnans a tanto bono quia secundum
apostolum quod diu in hoc corpore sumus pugnanti
a domino. **D**icam quod cum eodem apostolo. **S**upra
dissolui et esse cum christo. **E**t iterum. **I**n felix ego
homo quis me liberabit de corpore mortis
huius. **D**espiciam eum dissolui et eam omnino
a domino postularem quia per nos eam sequi
non ualemus. **E**t iterum. **S**altem moriamini mi-
seri et pompis ac concupiscentiis eius et abstra-
hamus nos corde forti et perseveranti ab omni-
bus rebus caducis et a miseris breuibibus et leui-
bus hanc uero uisibilem solacium que an-
imas nostras uicinis inficiunt et uirtutes a nobis
excludunt quia secundum gregorium. **C**oncupiscentis ui-
sibilia inuisibiles uirtutes amittit. **E**t secundum
Crisostomum. **N**ulla res sic prececidit uirtutem sic
voluptas corporalis unde et leo propter hoc magis
miseriam hominis corrumpit quod excidia delat
et tanto fit rationalis anima purgatio-
quod fuit seba carnis afflictior. **E**t breuiter
ut ait augustinus. cetera creatura uilescit ut solus
creator in corde dilectus. **N**am secundum apostolum uanitas
creatura subiecta est et ideo amatores
suos facit uanos et multos decipit in cautos.
Quod si felix quem misera mundi uanitas non
seduxit que nunc precipue multis illudat.

Unde Criso. Semp quidem si nunc preapue
 competenter dicitur vanitas vanitatum et omnia
 a vanitate. Hunc versiculum si sapient qui in
 potentia uersant in parietibus omnibus et
 uestibus suis scribent in domo in ianuis in
 gressibus et ante omnia in ostentibus suis
 ut semp cum oculis ceruerent et corde fen-
 tirent. Quomodo quidem multe sunt facies
 multe ymagines false que decipiunt in-
 cautos. istud oportet cotidie salutari carnis
 et in prandis et in cenis et in omni quietu
 uniusquodque primo suo canere et a primo suo
 libenter audire quia vanitas vanitatum
 est et omnia vanitas hec Criso. **C** amore
 et rerum deficientium ad incommensurabilia trans-
 ferantur et ad sublimia vocati celestibus de-
 lectemur. Unde sancti gaudent inde gaude-
 am. horum diuitias sapientes per bonas
 emulatores ad ipsos tendimus. Cum quibus
 nobis fuit oportuna deuotionis et et cordi di-
 gnitate mentem nostram semp in celo habeamus
 et ad dñm multipliciter nos vocante toto
 corde et desiderio tendamus. Quia ut ait aug.
Fouletur ut gressus ad currendas vias no-
 stras tardauerit et cucurrit clamans dicitis fides
 morte vita descensu ascensu ut redeamus
 ad eum et discessit ab oculis ut redeamus
 ad eum et inueniamus eum. Ad ipsum quod aspi-
 cientes et eum semp in corde retinentes
 pugnamus viriliter quia tota hec pars vitam
 licia est ac officium et pugna. Nam pro spe
 et aduersa feruor et cupiditas refectio et i-
 edia sopor et vigilia sollicitudo et pugna
 et fletus et leticia quies et labor. salus
 et infirmitas afflictio et voluptas et quod
 cumque in hoc mundo pugnant contra nos et
 insidiant nobis. Et quia nunquam desest nobis
 aduersarius insidians sic semp patius
 in animo resistendo quia certamine nostrum bre-
 ue est primum vero certum. Nec unquam a pugna
 cessamus quia quatuor vicibus semp tamen

restat quod unquam. Unde leo ipsa. **D**onet licet
 sanctis suis cotidiana gratia diuina victoria
 non aufert tamen immittendi materiam quia
 et hoc ipsum de misericordia protogeras est
 qui nature mutabilitate de effectu prelio
 superbiat semp uoluit super esse quod unquam
 Unde et Criso. Sancti et si unquam a carne
 non possunt quia iam spirituales tamen peccati primum
 quia ad huc carnales hec Criso. **C**erte quod
 delectamenti uel cruciatu transitorum oc-
 currit statim hoc tamquam patium reputamus
 et ad id quod semp manet mentis oculos di-
 rigimus. Nam omnia que in mundo sunt
 uelut umbra uelociter transeunt ita ut am-
 petita sunt nec fuisse putentur. Et ideo monte-
 tancum est et cito transit quod hic delectat
 uel cruciat si certum est et sine fine manet
 quod ibi cruciat uel delectat. Nec tamen digna
 facere uel pati hic possumus ad ea que ibi o-
 sequi uel euadere speramus. Unde hec. Non sunt
 condigne passionibus huiusmodi ad patia que
 omnino ad beneficia que accipiuntur ad penas in-
 ferri quas euasimus ad premia eterna que ex-
 pectamus hec hec. **T**anta quippe est permittentia
 eterne glorie ad temporales et transitorias pas-
 siones ut diligens perceptor debet potius
 eligere multas animas in fornace ignis arde-
 tis uelle torqueri et multa mala pati quam
 minimo premissis in futuro sibi reseruat uel
 le pati quia labor est cum fine et uices
 sine fine. Unde aug. **O**uia mea si cotidie o-
 porteret nos pati tormenta et perferre
 penas si ipsas gubernas longo tempore colare
 ut ipsum in gloria sua possemus videre
 et sanctis eius associari nonne esset dignum
 pati omne quod triste est ut tanta bonitate
 et gloria participes habeamus. Insidiantur
 et demones parent suas temptationes.
 frangat corpus ieiunia premit uestime-
 ta labores grauent vigilie existant in-
 clamet me iste inquietet me ille fugus

incuruet conscientia immuet calor uerat
 capus doleat pectus ardeat inflet scorbis
 pallestat vultus infirmiter totus deficiat
 in dolore vita mea et animi mei in gemitibus
 ingrediat putredo in ossibus meis et sub
 tus me faceat ut requiescam in die tribula
 tionis et ascenda ad populum accinctum utrum
Unde et **Priso**. Omnia agam ut non
 a gloria exadam neque enim defiale si vo
 lumus nequaquam onerosum si adtendemus
 enim sustinuerit et coregnabimus. Quid est
 si sustinuerit? Si tribulationes ferimus si persecu
 tiones si arctam ambulauimus vias arcta enim
 via est et laboriosa. ex parte vero nostra leuior
 fit spe futurorum. **Transponam** igitur oculos
 in celum et semper illa ymaginem et videam
 Si enim in illis semper ouerfabimur non a volup
 tuos quo hic sunt pacem quod neque tristitia ut
 graua portabimus si licet et hinc familia deci
 debimus et nihil neque nos subice neque eleuare
 potest solum si desiderium illuc tenderimus si ad
 amorem illum aspiciamus. **Et** quid dico quoniam non
 dolebimus in partibus versus neque enim vide
 sa putabimus de reliqua tale enim est amor spi
 ritualis. **Hoc** demum quoniam non partes sunt no
 bisam si absunt diligunt autem semper vnaquam
 quod ymaginam diem magna enim amoris
 tyrans ab omnibus enim desistit et si qui dili
 gunt alligat animas. **Si** ita christum amauerimus
 omnia que hic sunt umbra omnia ymago vide
 buntur et sompnum. **Et** dicemus et nos. **Quis**
 nos separabit ab amore christi. **Tribulatio** uel
 artatus. **Non** dixit pecunie uel diuitie uel
 pulchritudo hec enim ualde uilia et decipibi
 lia si que videbant esse graua posuit. **fi**
 mes persecutores mortes demum ille quidem
 et hec ut nihil exordia exspuit. **Et** igitur
 omnia excoquantur et uoluptatem uolup
 tati compantes elugamur que meliora sunt ut
 et futuris fruamur bonis. **Priso**.

Thesu largitor dono omnium qui i ihs

specie supra discipulos tuos misisti spiritum sanctum
 precor et obsecro premissime ut hec dona que
 discipuli tui de tua sumpserunt largitate
 licet indignus sumas ad salutem meam et
 largiente et mitte super nos seruos tuos spiritum
 tue caritatis dilectionis et pacis qui corda nostra
 uisitet a uicis purget uirtutibus illustret
 in vinculo dilectionis asseruat lumen tue cog
 nitionis illustret et ardore tue dilectionis inflam
 met odona nobis pacis et dona uita eterna amen

De laude diuina lxxxv capitulum

Quia dictum est de laude diuina
 qua semper deum laudare de
 bemus. **Idcirco** ostendit de ea ali
 quodulum lacus uideam. **In** me
 quippe creatoris et conditoris tui beneficia que
 tibi o anima mea ab eo cum te ex nichilo cre
 auit et condidit collata sunt ad debita grati
 mie dilectionis ac gratias actionis et laudis uigiliter
 reddendum te asseruat. **Ad** hoc enim cum
 non esset sola et gratuita bonitate illius
 creata et ad similitudinem dei facta es ut
 eum diligendo semper et sine fine collau
 des. **Unde** anser. **Augla** tua mea euigila
 ad hoc diuine bonis. **intende** sempiterna
 spiritualis delectationis. **Con**sidera in ipso creati
 onis exordio quid sublimitatis quid dig
 nitatis odor tibi oculis et perpende que
 amore qua uenatione colendus sit. **Perce**
 tum ueritate uera uisibilem et in uisi
 bilium creans et ordinans humana natura
 facere disposuisti summo consilio de tue ordi
 nationis dignitate tractauit ut pote que ceteris
 creaturis que in mundo sunt altius honoris
 disposuit. **Unde** igitur sublimitate tue crea
 tionis et retracta debentur reddendi amoris
 faciam aut deus hominem ad ymaginem
 et similitudinem suam. **Ascende** igitur dilige
 ter quid sit ad ymaginem et similitudinem
 dei te esse creata. **Agnosce** aliud esse simi
 litudinem aliud ymaginem uerbi gratia

Inte. c. a. p.